

Kann ikki nýtast í egna landi

Higartil er í føroyskum bløðum og Útvarpi Føroya mikið at siga um føroyska bókliga mentan og fyrilestrar á ymsan hátt. Men enn er ikki sagt ella lýst frá, hvør orsøkin er til, at gullfótur landsins, ið er tann føroyska fiskivinnumein, ikki kann nýtast heima hjá okkum sjálvi, men verður latin út av landinum eins og gamalt jarn og til aðrar tjóðir at nýta, og sum tá kunnu nýta hana til egið gagn. Vit mótast teimum so í kapping á heimsmarknaðinum við svorði í hendi, ið vit sjálvi hava givið teimum.

Eg eri fullvisur í tí, at fleiri hundrad føroyskir fiskimenn halda tað vera harmuligt, at so skal vera, og at teir ár um ár skulu verða piskaðir til at fara í fremmand lond at eta náðinnar breyð fyri at kunnu liva.

Hava føroyskir fiskimann slíkt uppiborðið?

Ávaring til arma felaga mín í Sosialinum nr. 3.

Gloymdi felagi mín, Íslandsmaður á bygð.

Væl skilji eg neyðarróp tygara um hjálp frá samfelaga okkara, men lat meg fyrst siga tygum, at teir, ið ráða fyri borgum í Íslandi, eisini hava oyru at hoyra við og skilja teir væl av neyðarrópi tygara, í hvat lítið teir kunnu keypa okkum fyri. Tí hevur ikki líka samfelag okkara latið av landinum hóptal av ungum kvinnum til at berjast móti okkum føroysku fiskimonnum haruppi, so vit eisini har skulu mestast lítiðtýðandi, og gerast eisini har rættleysir.

Tygum vita væl, at ein føroysk kvinna í íslenskum fiskivinnuhúsum fyllir væl tað tómrúm, sum einhvør fiskimaður ger tað, tí kunnu fiskihúsinu ikki taka frá fiskin, eru bátnir gjørdir lamnir.

Men góði felagsmaður! Á næstu ferð, tygum koma til Havnar, gangið tygum niðan í Plantasjuna og stöðgið so tygum har við ein stór- an og vakran steyra, og spyr so hann, hvat hann hevur at siga tygum og hvat hann so umboðar.

Tá skilja tygum meg betur.

Og halda tygum tað ikki ta vera neyðugt, at tað altíð skal vera fiskimaðurin, ið ofrast skal á náðinnar altari fyri, at hini øll í landinum bøgva, kunnu liva. Einaferð líknast tað okkum fiskimonnum at sita fyri, at vit áframt verða nýttir sum syndabukkar.

Sita enn ikki grov arr eftir í stoltleika okkara, tá vit minnast, at vit fiskimenn vóru nýttir av danska Fiskaribankanum at lána uppá (de fattige arbejdsløse fiskere), men lat okkum fiskimenn heldur í dag rópa eftir tí verðumeting, sum vit vóru klæddir í undan hvørjum vali. Tá tygum hava gjørt tað, tá fyrst hava tygum funnið tygum sjálvan aftur.

Eftir er at siga, at tað ikki bara eru fiskimenn, sum ábyrgdaskyldu eiga av landinum, men allir íbúgv- ar landsins, men tá ið bara er livs- rúm í Føroyum fyri gomul og sjúk og ríkislantar menn og blaðmenn og Útvarp Føroya, hvat er tá eftir?

Sofus í Kvilt, sjónmaður.

Fiskimaður á bygð vildi bara siga, at tað er ábyrgdarleyst at hava drál- að við at fáa skil á treytunum, ið íslenskar reiðarar kunna bjóða.

Hann var illur yvir, at hann og hansara kammiratar í hundradtali skuldu vera komnir til Havnar til onga nyttu og við hungursvörðið verða kroystur og útsettur fyri at noyðast at lita.

Fiskimaðurin helt, at í so týðandi og livsáleikandi máli átti ikki bara fiskimanna felagsdammennir ið góðari tíð verið á fótum fyri at tryggja teimum góð lönarkor, um teir vóru noyddir at fara av land- inum, men felagsins oddamenn áttu ikki at vist burtur, men heitt á lands- ins stjórn og umboðið danska í Ís- landi at vera fiskimannafjöldini til hjálpar. Fiskimaðurin helt ikki at Føroyingar skuldu fara fyri lítið og lætt at arbeiða fyri fremmandi tjóð. Tvørturímóti!

Hann talaði ímóti tí og ákallaði allar kreftir til at verja fyri at tað hendi. Hevur harra Sofus í Kvilt fingið aðra fatan, so hevur hann verið fyri syrgiligeri misskiljan av fiski mansins orðum, ið vóru greið.

Fiskimaður var ikki minni harmu- g, yvir óskilið við at noyðast at fara av landinum fyri at arbeiða fyri harðas- ta »mót konkurrense«.

Og tað er ið hvussu er ikki fiski- maður ella landsstýrið, sum eru ella hava verið fyriskiparamir at fáa kvinnur okkara til Íslands.

Tibetur eru vit ikki í stavnsbandi. Men frítt er hjá hvørjum manni og hvørjari kvinnu at fara til útlendið. Men at noyðast at fara — av neyð — tí eins egna land hevur einki fyri einum, er ein sorgarleikur.

At fiskaribankin hevur lænt pen- ing til fiskimenn, kann ikki vera ill- gerð. Men tá ið hann er treyðari at læna enn lógin kanska gevur honum rætt til, er tað at finnst at og ynskja broytt.

Vit eru harmir við Sofusi í Kvilt og fiskimanninum av bygð, at okkum trýtur góð skip og góða skipan fyri fiskimenninar at fáa mest møgulegt fyri veiðu sína.

Javnaðarflokkurin hevur roynt og roynir og vil altíð royna av allari megi at gera sitt til, at vit fáa skip- ini til fiskimenninar, og at vit fáa eina skipan, ið tryggjar teimum at fáa tað fyri veiðuna, ið marknað- urin gevur.

Vit vóna, at Sofus í Kvilt sum javnaðarmaður betri enn flestir kann bera vitni um hetta, og at hann vil vera við fiskimanninum á bygð at taka undir við javnaðarflokkinum í hesum stríði.

Vit hava sett spónin í greytin! Nú er at halda saman og halda áfram!

Sosiala trygd til gomul, sjúk og arbeiðsleys, og skip og virkir og góð arbeiðslíkindi fyri okkara raska fólk. Tað er slagorðið!

Bladstj.

Saman- brestir

Millum Ísraelsmenn og Síri- menn hava verið samanbrestir á einum øki við landamarkið. Ein bygð varð lögð í oyði av ísraels- monnum, tí teir søgdu, at Síri- menn klæddir sum bøndur høvdu verndarvirki har. Eini 50 hús vóru skotin í sor.

Síðani henda hending fór fram, hava partarnir av og á verið í bar- daga, og einstakir hermenn eru fallnir.

Aftur í fyrradagin barst teimum saman, og fall ein hermaður. Lond- ini hava nú beði kært seg fyri for- manninum í vápnahvildarnevndini, sum ikki hevur verið saman til

fundar síðan 1957; men nú verður vantað, at okkurt fer at spyrjast burturúr.

Umboðsmaður fyri Ísrael hevur annars sagt, at teir eru til reiðar beinleiðis at samráðast við Síri- land, men við teim treytum, at ting- ingarnar bert snúgva seg um frið á markinum.

ANDLÁT

Hanna Olsen, frisorinna, Tórshavn, andaðist mikudagin á lands- sjúkrahúsinum. Jarðarferðin verður í dag í Vestmanna.

Setið lýsing tygara í SOSIALIN

Fylking

Ársaðalfundur verður 12. februar 1960 kl. 19.00 í felagshúsinum.

Dagsskrá smb. lógina.

Tvøroyri, 2. februar 1960.

Stjórnin.

PRENTSMÍÐJAN Á HEYGSBREYT TÓRSHAVN

AVRIKAR ALT PRENTINGAR ARBEIÐI

TELF. 1820

GALVANSERAD RØR:

1/2" 3/4" 1 1/4" 1 1/2" og 2".

og øll sløg av rørdelium.

Einans fyrsta flokks rør og rørdelir.

Pf. MARIA POULSEN

Telefon 2000 og 2001.

Føroya Bjór

ØL- og MINERALVATNSVIRKI

Føroya

Pilsnar

Ekta

Maltøl.

EINAR WAAG, Klaksvík — MÁLTRÁÐUR 4

Citrón sodavatu
Appelsin limonada
Hindber limonada
Jorðber limonada
Vanillie limonada
Áppolinaris

TÓRSHAVN

Tel. 1350

Latið ikki virðisskjøl ella annað virðismikið týnast av eldi ella stuldri.

Leigið tygum, meðan tíð er, eina

BANKABOX

tryggasta staðið til varðveitslu av tilikum.

Gjaldið er lágt, bert 15 kr. um árið

Vit geva tygum fegin allar nærri upplýsingar, bert tygum ganga inn á gólvíð.